

бележи крайна елементарност и дори бруталност. Съобразена със собствената им история и същностно-съдържателната реализация на техния живот обаче тази философия съдържа в себе си и нещо положително. Тя е едно своеобразно разковниче, което може да подпомогне работата с циганите за тяхното материално и духовно просперирание. Това нещо, това разковниче е техния **несломим оптимизъм**, въпреки всичките и вековечни превратности на историята. **Няма циганин песимист**. И това е едно великолепно доказателство за специфичната сила на ромския дух и природа, формирана в непрестанните борби с несгодите и трудностите, с пренебрежението и подценяването, които са изпълвали и продължават да изпълват живота на циганите. Един проблем, на който ще отделя повече внимание по-късно.

И още нещо. В историческата памет на циганите функционира една особена-избирателна система на подбор и съхранение. Циганите държат изключително много на онова в техния минал и актуален живот, което не ги дискредитира и компрометира, а което може да ги представи в позитивна светлина - смели, волни и жизнерадостни, страстно увличащи се по житейските наслади. Вероятно този им пиетет към подобна оценка и самооценка е продукт също на историческите перипетии, които са съпровождали досега техния живот и съдба. Може да се допуска, че този им пиетет е своеобразен израз на потребността от компенсация за изживяното и изстраданото от тях, и в същото време е своеобразен фактор, целящ (поне обективно) да релаксира постоянно угрижената битийност и дух на циганите, да ги мобилизира и стимулира към нови начинания и стъпки във всекидневието.

Именно постоянно функциониращата компенсаторна потребност поражда на свой ред **една особена селективност** на пулсиращата в настоящето историческа памет на циганите, характеризираща се с едноточна реализация, наложена от особеностите на живота на ромите и по силата на социално-историческата наследственост. Става дума за това, че в своята митологизирана форма на присъствие тази селективност се разкрива най-вече в даване на простор предимно на онези представи и "гласове" от праисторията и от съвременното съществуване на циганите, които индикират